

ประเด็นสำคัญ

- คณะกรรมาธิการยุโรปตัดสิทธิ์ EBA สินค้า 1 ใน 5 ของกลุ่มพหุชาติที่ส่งออกไป EU เป็นการชั่วคราว โดยเครื่องนุ่งห่มเป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด
- การตัดสิทธิ์ EBA ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของกลุ่มพหุชาติอ่อนข้างรุนแรง เนื่องจากสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ์มีมูลค่าถึงราว 8% ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของกลุ่มพหุชาติ แต่ผลกระทบจะยังไม่มากในปี 2563 แต่อาจเป็นปัจจัยกดดันให้เศรษฐกิจกลุ่มพหุชาติขยายตัวได้ต่ำกว่า 6.1%
- ผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มของไทยในกลุ่มพหุชาติได้รับผลกระทบในกลุ่มสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ์ EBA โดยแนวทางการปรับตัวจำเป็นต้องหาตลาดอื่นหรืออาจพิจารณากระจายฐานการลงทุนในประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะเวียดนาม

ผลกระทบหลังกัมพูชาถูกตัดสิทธิ์ EBA สินค้าบางรายการ

เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2563 คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) แถลงว่าได้ตัดสินใจตัดสิทธิ์ Everything But Arms* (EBA) เป็นการชั่วคราวสำหรับสินค้าส่งออกของกลุ่มพหุชาติที่สำคัญ คือ เครื่องนุ่งห่มบางรายการ รองเท้าบางรายการ และสินค้าสำหรับการเดินทาง (Travel goods) คิดเป็นสัดส่วนรวมราว 1 ใน 5 ของมูลค่าส่งออกของกลุ่มพหุชาติไป EU อันเป็นผลจากปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและสิทธิทางการเมืองในกลุ่มพหุชาติ ทั้งนี้ หากไม่มีการคัดค้านจากคณะมนตรียุโรป (European Council) และสภายุโรป (European Parliament) การตัดสิทธิ์ EBA จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม 2563 โดยสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ์จะถูกเรียกเก็บภาษีในอัตราภาษีทั่วไป (MFN Rate) ซึ่งเป็นอัตราภาษีเดียวกับที่ EU เก็บจากไทย แต่สูงกว่าอัตราที่ EU เรียกเก็บจากเวียดนามภายใต้ GSP จึงบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มดังกล่าว ตลอดจนส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มพหุชาติอีกด้วย

* EBA คือสิทธิพิเศษทางภาษีที่ EU ให้กับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) รวมถึงกลุ่มพหุชาติ ซึ่งทำให้กลุ่มพหุชาติส่งออกไป EU ได้โดยไม่ต้องเสียภาษีและไม่มีโควตา ยกเว้นเพียงสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอาวุธยุทโธปกรณ์ โดยเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2562 EU ได้เริ่มกระบวนการพิจารณาปัญหาการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้สมัครพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลในช่วงก่อนการเลือกตั้งเมื่อกลางปี 2561 และนำมาสู่การประกาศผลการตัดสิทธิ์ EBA ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563

สินค้าที่ถูกตัดสิทธิ์ EBA ... เครื่องนุ่งห่มได้รับผลกระทบมากที่สุด

สินค้าที่ถูกตัดสิทธิ์ EBA มีมูลค่าราว 1 ใน 5 ของมูลค่าส่งออกของกลุ่มพหุชาติไป EU หรือคิดเป็นสัดส่วนราว 8% ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของกลุ่มพหุชาติ โดยสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ์ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมส่งออกสำคัญของกลุ่มพหุชาติ (สัดส่วนราว 60% ของมูลค่าส่งออกของกลุ่มพหุชาติ)

สินค้าสำคัญที่ถูกตัดสิทธิ์ EBA	อัตราภาษี MFN	มูลค่าที่ส่งออกไป EU ^๒ (Mil. USD)	สัดส่วนต่อมูลค่าส่งออกไป EU ทั้งหมด	สัดส่วนต่อมูลค่าส่งออกทั้งหมด
เครื่องนุ่งห่มจากผ้าฝ้าย HS 6103 ^๑ , 6105, 6107, 6109 และ 6115 ^๑	12%	943.8	11.3%	4.5%
เครื่องนุ่งห่มจากผ้าทอ HS 6203 ^๑ , 6205, 6207, 6212, และ 6211 ^๑	12%	295.4	3.5%	1.4%
รองเท้า HS 640 ^๑ , 6405, 6406	8%	314.5	3.8%	1.5%
สินค้าสำหรับการเดินทาง HS 42	1.7%-9.7%	194.5	2.3%	0.9%
รวม		1,748.2	20.9%	8.3%

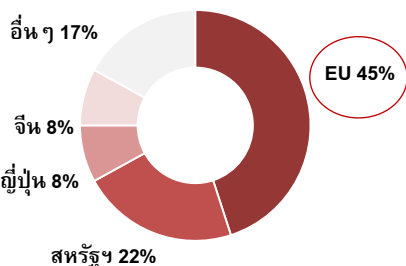
หมายเหตุ : - ¹ ถูกตัดสิทธิ์บางรายการ
- ² คำนวณจากมูลค่าที่ EU นำเข้าจากกลุ่มพหุชาติในปี 2561

ที่มา : Trademap, <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2020/EN/EC-2020-673-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>, รวบรวมโดยฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธสท.

ตลาด EU สำคัญกับกลุ่มพหุชาติอย่างไร

EU เป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับ 1 ของกลุ่มพหุชาติ

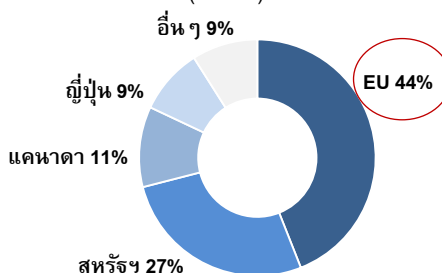
(ปี 2561)

ที่มา : EIU และ <https://ec.europa.eu>

EU เป็นตลาดส่งออกสิ่งทอที่สำคัญที่สุดของกลุ่มพหุชาติ

(ปี 2561)

ที่มา : <http://textilefocus.com/>

ความคิดเห็นของฝ่ายวิจัยธุรกิจ

ผลกระทบต่อ การส่งออกและเศรษฐกิจกลุ่มพหุชาติ

ภาคการส่งออกของกลุ่มพหุชาติมีแนวโน้มได้รับผลกระทบค่อนข้างรุนแรง เนื่องจากสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ์มีสัดส่วนถึงราว 8% ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของกลุ่มพหุชาติ แต่ในปี 2563 ผลกระทบต่อมูลค่าส่งออกทั้งปีคาดว่าจะไม่มากนัก เนื่องจากการตัดสิทธิ์จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในเดือนสิงหาคม 2563 ทำให้ผู้นำเข้าใน EU มีเวลาในการเร่งนำเข้าก่อนกลุ่มพหุชาติถูกตัดสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม การชะลอตัวของการส่งออกมีแนวโน้มกดดันให้เศรษฐกิจกลุ่มพหุชาติในปี 2563 ขยายตัวต่ำกว่าที่ทางการคาดไว้ที่ 6.1% เนื่องจากเศรษฐกิจกลุ่มพหุชาติพึ่งพาภาคการส่งออกถึง 55% ของ GDP นอกจากนี้ เศรษฐกิจกลุ่มพหุชาติยังมีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของการใช้จ่ายภาคครัวเรือนที่เชื่อมโยงกับการจ้างงานราว 5.5 แสนคนในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ประกอบกับ

ยังถูกซ้ำเติมจากการระบาดของ COVID-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยในกัมพูชา

- ผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มของไทยในกัมพูชาได้รับผลกระทบในกลุ่มสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ์ EBA อาทิ เสื้อที่เชิ้ต ชุดชั้นใน กางเกง และถุงเท้า ไปยังตลาด EU อย่างไรก็ดีตาม การส่งออกไปตลาดหลักอื่น อาทิ สหรัฐฯ และญี่ปุ่น ไม่ได้รับผลกระทบ
- แนวทางการปรับตัวของผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มไทยในกัมพูชา
  - ผู้ประกอบการยังสามารถรักษาฐานการผลิตในกัมพูชาเพื่อรองรับการส่งออกไปยังตลาดหลักอื่น เนื่องจากแม้จะถูกตัดสิทธิ์ EBA บางส่วนจาก EU แต่ด้วยค่าจ้างแรงงานที่ยังอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ และข้อได้เปรียบด้านความสะดวกในการเข้าไปลงทุน รวมถึงทำเลที่ตั้งเชื่อมโยงกับไทย ทำให้กัมพูชายังคงเป็นฐานการผลิตเครื่องนุ่งห่มที่สำคัญของไทย
  - ผู้ประกอบการที่เห็นส่งออกไป EU อาจพิจารณาฐานการลงทุนในประเทศอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะเวียดนาม เนื่องจากค่าจ้างใกล้เคียงกับกัมพูชา และมีการทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรป-เวียดนาม (EU-Vietnam Free Trade Agreement : EVFTA) ที่คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม 2563 โดยภายใต้ความตกลงดังกล่าว EU จะทยอยลดภาษีนำเข้าให้กับสินค้าเครื่องนุ่งห่มของเวียดนาม จนเหลือ 0% จากเดิมที่ถูกเก็บภาษีภายใต้ GSP Rate ตัวอย่างเช่น เสื้อที่เชิ้ต (อัตรา GSP และ MFN เก็บที่ 9.6% และ 12% ตามลำดับ) ซึ่ง EU จะทยอยลดภาษีนำเข้าลงทุกปีจนเหลือ 0% ในปีที่ 6 ที่ความตกลงมีผลบังคับใช้
  - การขยายการลงทุนไปเมียนมาที่ยังได้สิทธิ์ EBA จาก EU ซึ่งเหมาะสำหรับผู้ประกอบการที่มีลูกค้าจากตลาดหลักอื่นร่วมด้วย อาทิ ญี่ปุ่น ซึ่งให้สิทธิ์ GSP กับเมียนมาด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม จากการที่ EU เคยประกาศว่าอาจพิจารณาตัดสิทธิ์ EBA ของเมียนมาจากปัญหาชาวโรฮิงญา ถือเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของเมียนมาในอนาคต ดังนั้น การเข้าลงทุนในเมียนมาเพื่อใช้ประโยชน์จาก EBA ของ EU เพียงอย่างเดียวอาจไม่ยั่งยืนต่อธุรกิจ

เปรียบเทียบปัจจัยสนับสนุนการเป็นฐานการผลิตเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเทศ	ค่าจ้างขั้นต่ำ (USD ต่อเดือน)	สิทธิพิเศษที่ได้รับจาก EU (สินค้าเครื่องนุ่งห่ม)	ข้อสังเกต
กัมพูชา	190	EBA	ถูกตัดสิทธิ์ EBA บางส่วน ทำให้อัตราภาษีเครื่องนุ่งห่มในรายการที่ถูกตัดสิทธิ์เพิ่มขึ้นเป็น 12%
เมียนมา	96 (3.2 USD/วัน)	EBA	- EU อาจพิจารณาตัดสิทธิ์ EBA ของเมียนมาจากปัญหาชาวโรฮิงญา - แบนด์เสื้อผ้าชั้นนำอาจพิจารณายกเลิกคำสั่งซื้อกับโรงงานที่มีความเกี่ยวข้องกับรัฐบาลทหารเมียนมา
เวียดนาม	132-190	GSP, EVFTA	- คาดว่า EVFTA จะเริ่มบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม 2563 - EU จะทยอยลดอัตราภาษีนำเข้าลงเหลือ 0% ภายใน 6-8 ปี หลัง EVFTA มีผลบังคับใช้